

Hoe de hertoginne ende haer dochter te Nimmeghen trocken.

[25]

Als nu Helias te Billoen was, soo [qu]am de hertoginne met haer dochter tot Nimmeghen voor den keyser, weenende ende clagende over haren goeden man, die haer laten wilde, ende seyde: “Och, genadige heer keyser, wilt ontfermen hebben op my ende op mijn dochterkijn, want ten zy by uwer gratien, ic sal verliesen den genen die ghy my gaeft tot eenen man ende heer.”

De keyser seyde: “Hoe so?”

Sy seyde: “Hy wil weder keeren te lande van daer hy quam, als hy my eerst quam beschermen, want die swaen die ghy saecht, is weder comen met sijnen schepe ende heeft hem gehaelt, ende hy is by hem.”

Doen seyde de keyser: “Ghy moet hem vertorent hebben.”

Doen seyde sy hoe sy sijn gebot gebroken had. Ende als sy noch te samen spraken, so quam de edel Helias metten swaen aen des keyser's palleys ende blies sijnen horen, als hy eerst dede.

[Waer af den keyser hem verwonderde] ende seyde: “Ick hoore uwen man.”

Sy seyde: “Ic weet wel dat hy hier comen sal, maer 't is om oorlof te nemen aen u ende aen ons om nimmermeer weder te keeren ten sy by uwer voorsinnigher¹ wijsheyt.”

Doen quam Helias voor den keyser, dien hy ootmoedelijck groeten ende de keyser ontfinck hem minnelijck.

Ende Hel[i]as seyde: “Heer keyser, ick vertijde² het hertochdom van Billoen, want dat en sal ic niet meer besitten, want ic moet weder keeren ten lande daer ic af quam. Dus bevele ick u mijn dochter ende geefse u over als u dochter, ende ick bidt uwer goedertierenheyt dat ghy haer wilt sijn een vader ende vrient ende wilt[se h]ouwen³ als den tijt is na uwer belieften, gelijk als ghy

---

1. voorsinnigher: zorgzame

2. vertijde: doe afstand van

3. houwen: uithuwelijken

geweest zijt een sake⁴ van onsen houwelijck, ende houtse onder u beschermen in vryheyte van haren lande, want ic en sal niet weder keeren.”

Doen seyde de keyser: “O, edel ridder, mijn vriendt, ghy hebt my eenen grooten eet gedaen ende behoort dien te volbrengen. Ende u huysvrou⁵ te laten is tegen Godt ende de liefde. Ende hier is [oock] u dochter Yda. [Ghy] soudet haers met recht ontfermen!”⁶

Doen seyde Helias: “Heere, by nootsaecke⁷ moet ick vertrecken in een ander lant. Aldus bid ick u dat ghy my wilt vergheven dat ic heb misdaen, want ic en mach niet langer blijven. Siet daer den swaen die my verbeydt!”

Doen seyde de keyser: “Om de wille Godts te doen soo en wil icker niet tegen seggen.”

Doen quam hy ende kuste sijn vrou ende [sijn] dochter, seer weenende ende oorlof nemende. Doen nam hy oorlof aen den keyser, hem bevelende sijn wijf ende sijn dochter in [sijn] gratie. Ende de keyser beloofde 't beste te doen ende sijn dochter te houwelijcken alst profijt waer.

Ende doe vertrack de edel Helias en[de] ginc opt water, daer hem de swaen verbeyde. Ende als hem de swaen sach, was hy blijde. Ende doen geleyde hem de swaen weder tot Lillefoort.

---

4. een sake: de veroorzaker

5. huysvrou: echtgenote, vrouw des huizes

6. [Ghy] soudet haers met recht ontfermen!: U behoort medelijden met haar te hebben!

7. by nootsaecke: door overmacht